

bbb | Flash

Gompel&Svacina, Reebokweg 1, 2360 Oud-Turnhout, www.gompel-svacina.be

Gompel&Svacina

driemaandelijks tijdschrift - jaargang 21 nr. 1 - Januari - Februari - Maart
afgiftekantoor Gent X : P209172

bbb

Beroepsvereniging voor
Boekhoudkundige
Beroepen vzwOverleistraat 98 - 8530 Harelbeke
Tel 056 44 37 21
ING IBAN BE57 3850 4261 9035
BTW BE0457 707 762
www.bbb-vzw.be
secretariaat@bbb-vzw.be

- I Afstand gebruik van een onroerend goed aan een bedrijfsleider: fiscale attentiepunten
- 4 Wat heeft 2019 voor u in petto?
- 7 Planning
- BBB-avondseminaries 2019

Redactie:

Patrick Deleu
Els De Wielemaker
Erna Goedefroy
Jean-Marie Hillewaere
Gaëlle Houvenaeghel
An-Karlien Noterman
Freddy Noterman
Stefan Ruyschaert
Philippe Salens
Xavier Schraepen
Stephan Svacina
Filip Vandenberghe

In samenwerking met

FID-MANAGER

ISSN 1783-0990

Afstand gebruik van een onroerend goed aan een bedrijfsleider: fiscale attentiepunten

Philippe Salens, senior counselor EY Tax Consultants

In België zijn nogal wat vennootschappen eigenaar of titularis van een onroerend zakelijk recht (vruchtgebruik, recht van erfpacht of opstal) van een onroerend goed, die ze vervolgens ter beschikking stellen aan hun bedrijfsleider. De voordelen om een onroerend goed met de vennootschap te verwerven (i.p.v. door de bedrijfsleider privé) zijn legio. Waarschijnlijk het belangrijkste voordeel is dat de vennootschap op die manier haar overvloedige liquide middelen of terugbetalingscapaciteit kan aanwenden voor de verwerving van het onroerend goed, zonder dat deze eerst uitgekeerd moet worden. De kosten (afschrijvingen, ...) van het onroerend goed kunnen verder ten laste genomen worden.

1. Voordeel van alle aard

Wanneer een bedrijfsleider kosteloos kan beschikken over een onroerend goed voor zijn privé behoeften, verkrijgt hij een in zijn hoofde als bezoldiging belastbaar voordeel van alle aard¹. Dit voordeel van alle aard wordt forfaitair geraamd². Tot voor kort maakte de Koning bij deze forfaitaire raming een onderscheid naargelang het onroerend goed al dan niet door een vennootschap werd ter beschikking gesteld. De hoven van beroep te Gent als te Antwerpen oordeelden evenwel dat dit onderscheid strijdig was met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel. Het KB werd intussen aangepast en met ingang van 1 januari 2019 wordt het voordeel van alle aard nu in alle gevallen geraamd op 100/60sten van geïndexeerd kadastraal inkomen vermenigvuldigd met 2³.

Voor het verleden aanvaardt de belastingadministratie dat het voordeel van alle aard geraamd wordt op 100/60sten van geïndexeerd kadastraal inkomen en dus niet vermenigvuldigd moet worden. Voor wie in het verleden op basis van het ongrondwettelijk bevonden KB wel nog een multiplicator heeft toegepast, aanvaardt de belastingadministratie dat dit rechtgezet kan worden via een bezwaarschrift. Volgens de belastingadministratie kan deze rechtzetting niet gebeuren via een ontlasting van ambtswege⁴. Pro memorie, een bezwaarschrift moet op straffe van verval worden ingediend binnen een termijn van zes maanden te rekenen van de derde werkdag volgend op de datum van verzending van het aanslagbiljet⁵. Een ontlasting van ambtswege kan daarentegen binnen vijf jaar vanaf 1 januari van het aanslagjaar gevraagd worden. Een ontlasting van ambtswege is evenwel maar mogelijk voor specifiek in de wet opgenomen redenen, waaronder overbelasting welke zou blijken uit afdoende bevonden nieuwe bescheiden of feiten⁶. De belastingadministratie wijst er evenwel op dat krachtens artikel 376, §2 WIB een wijziging van jurisprudentie niet als nieuw gegeven wordt beschouwd. Het Grondwettelijk Hof heeft evenwel geoordeeld dat voormelde bepaling het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel schendt wanneer het verbiedt ambtshalve ontheffing te verlenen van een overbelasting die zou blijken uit een arrest van het Grondwettelijk Hof waarmee, in antwoord op een prejudiciële vraag, wordt geoordeeld dat een wetbepaling niet bestaanbaar is met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel⁷. Het probleem stelt zich dat in casu de ongrondwettelijkheid besloten lag in het KB, waardoor de hoven van beroep zelf deze ongrondwettelijkheid konden vaststellen, en geen – zoals voor een ongrondwettelijkheid in de wet – prejudiciële vraag moesten stellen⁸. De vraag stelt zich dan ook of het ongrondwettelijk karakter van artikel 376, §2 WIB zich enkel stelt doordat het arresten van het Grondwettelijk Hof uitsluit als nieuw gegeven of dat de ongrondwettelijkheid ruimer is. Het Grondwettelijk Hof heeft enkel geantwoord op de prejudiciële vraag en zich nog niet uitgesproken over andere jurisprudentie, maar de rechtsleer ziet geen redenen waarom het Grondwettelijk Hof zijn stel-

1 Artikel 32, tweede lid, 2° WIB

2 Artikel 36, §1, tweede lid WIB i° artikel 18, §3, 2. KB/WIB

3 KB van 7 december 2018 (BS, 27 december 2018)

4 Circulaire 2018/C/57 van 15 mei 2018

5 Artikel 371 WIB

6 Artikel 376, §1 WIB

7 Grondwettelijk Hof, 8 november 2006, nr. 160/2006; zie ook Grondwettelijk Hof, 8 maart 2005, nr. 54/2005

8 Artikel 159 GW

ling zou willen beperken tot zijn eigen arresten⁹. De rechtbank van eerste aanleg te Gent oordeelde alvast dat het nieuw feit dat een wettelijke bepaling ongrondwettelijk wordt verklaard, niet onder de noemer “een nieuw rechtsmiddel of een wijziging van jurisprudentie valt en een ontlasting van ambtswege derhalve moet toegestaan worden¹⁰.”

2. De kosten

Hoewel daartoe in het verleden duidelijk intenties bestonden¹¹ en voorstellen daartoe op tafel hebben gelegen, bestaat er op vandaag geen enkele specifieke bepaling met betrekking tot de kosten verbonden aan onroerende goederen die aan een bedrijfsleider ter beschikking gesteld worden. Deze kosten zijn dan ook aftrekbaar mits de algemene voorwaarden vervat in artikel 49 WIB inzake beroepskosten vervuld zijn. De voorwaarde dat de kosten gedaan of gedragen moeten zijn tijdens het belastbaar tijdperk, evenals de voorwaarde dat de echtheid en het bedrag van de kost verantwoord moeten worden, levert in de praktijk weinig discussie op. Alle discussies inzake de kosten verbonden aan onroerende goederen die aan een bedrijfsleider ter beschikking gesteld worden, hebben daarentegen betrekking op de voorwaarde dat de kosten gedaan of gedragen moeten zijn om belastbare inkomsten te verkrijgen of te behouden. Bij de beoordeling van deze voorwaarde moet volgens ons een onderscheid gemaakt worden tussen twee mogelijkheden om het onroerend goed ter beschikking te stellen aan de bedrijfsleider, te weten:

- de verhuur van het onroerend goed;
- het al dan niet om niet ter beschikking van het onroerend goed stellen als een bezoldiging in natura.

Bij de verhuur verbindt de vennootschap er zich toe om de bedrijfsleider het genot van het onroerend goed te doen hebben, tegen een bepaalde prijs, die de bedrijfsleider zich verbindt te betalen¹². Een bezoldiging in natura vormt daarentegen (een deel van) de vergoeding voor de door de bedrijfsleider geleverde prestaties. De belastbare inkomsten die de vennootschap via de kost van het onroerend goed wenst te verkrijgen, zijn dan ook verschillend: bij een verhuur wenst de vennootschap huuropbrengsten te verkrijgen; bij een bezoldiging in natura wenst ze opbrengsten te verkrijgen uit de prestaties van haar bedrijfsleider. Wanneer een vennootschap een onroerend goed verwerft met de bedoeling dit ter beschikking te stellen aan haar bedrijfsleider is het bijgevolg van groot belang dat ab initio duidelijk is welke belastbare inkomsten zij met deze verwerving wenst te verkrijgen.

Wanneer de vennootschap de volle eigendom van een onroerend goed verwerft, kan in beide gevallen ook de intentie voorliggen om in de toekomst een meerwaarde te realiseren. Zowel het hof van beroep te Gent als te Antwerpen hebben evenwel geoordeeld dat deze intentie in het hen voorgelegd dossier niet bewezen was¹³. Wanneer de vennootschap enkel een tijdelijk zakelijk recht op een onroerend goed verwerft, ligt een eventuele meerwaarde minder voor de hand. Maar ook in dit geval zou contractueel bepaald kunnen worden dat bij een verkoop van het onroerend goed tijdens de looptijd van het zakelijk recht de eventuele meerwaarde op een bepaalde manier verdeeld wordt tussen de blote eigenaar en de vruchtgebruiker.

2.1 Verhuur

Het bestuursorgaan is bevoegd om een onroerend goed van de vennootschap te verhuren. Gezien de huurder normaliter deel zal uitmaken van dit bestuursorgaan, moet de vennootschapsrechtelijke procedure voor tegenstrijdige belangen van vermogensrechtelijke aard gevolgd worden. Indien de bedrijfsleider het onroerend goed tot hoofdverblijfplaats bestemd, valt deze verhuur in het Vlaams Gewest sinds 1 januari 2019 onder het Decreet van 9 november 2018 houdende bepalingen betreffende de huur van voor bewoning bestemde goederen of delen ervan (hierna het “Vlaams Woninghuurdecreet” genoemd). Dit houdt o.m. in dat een geschreven huurovereenkomst en een plaatsbeschrijving moeten worden

opgesteld¹⁴ en geregistreerd binnen de twee maand¹⁵. Deze verplichting rust op de verhuurder¹⁶. Deze huurovereenkomst en plaatsbeschrijving worden kosteloos geregistreerd¹⁷. Het komt ons voor dat het niet nakomen van één of meer van deze verplichtingen geen gevolgen heeft op het vlak van de inkomstenbelasting, a fortiori op de aftrekbaarheid van de kosten. Inderdaad, volgens het Hof van Cassatie kunnen enkel overtredingen van wetten van openbare orde, die bovendien een fiscaal voordeel met zich meebrengen, de niet tegenstelbaarheid van een rechtshandeling aan de belastingadministratie tot gevolg hebben¹⁸.

Indien de vennootschap beslist om haar onroerend goed te verhuren aan haar bedrijfsleider moet zij dit – ingevolge het vennootschapsrechtelijk specialiteitsbeginsel – doen tegen marktconforme voorwaarden. Het lijkt geen twijfel dat een verhuur tegen een niet marktconforme prijs die lager ligt dan het forfaitair geraamd voordeel van alle aard aanleiding heeft tot een belastbaar voordeel gelijk aan het verschil tussen het forfaitair geraamd voordeel en de betaalde huurprijs. Minder duidelijk is of een verhuur tegen een marktconforme prijs die lager ligt dan het forfaitair geraamd voordeel aanleiding geeft tot een voordeel van alle aard. Verdedigd zou kunnen worden dat er in dit geval geen voordeel voorligt en men derhalve niet tot de waardering van een voordeel komt. De vraag stelt zich verder of de verhuur tegen een te lage huurprijs gevolgen heeft op het vlak van de aftrekbaarheid van de kosten van het onroerend goed. In een geval voorgelegd aan het hof van beroep te Gent had de vennootschap een appartement met zeezicht verhuurd aan haar bedrijfsleider voor € 500 per maand. De belastingadministratie verwierp de kosten van het appartement na o.m. te hebben vastgesteld dat een gelijkaardige appartement verhuurd werd tegen € 1.050 per maand. Het hof volgt de belastingadministratie na o.m. te hebben vastgesteld dat de vennootschap nog geen bruto huurrendement van 1,5 % realiseerde, wat na kosten zelfs in een negatief rendement resulteerde¹⁹. Het komt ons voor dat in de mate het hof zijn besluit steunt op het te lage bruto huurrendement het hof een verboden opportuniteitsoordeel velt; in de mate het hof zijn besluit steunt op het negatief rendement na kosten gaat het in tegen de rechtspraak van het Hof van Cassatie die geoordeeld heeft dat het volstaat dat kosten gemaakt zijn om opbrengsten te verkrijgen ook al was de belastingplichtige met de verrichting over het geheel genomen niet op winst uit²⁰. De vraag stelt zich evenwel of een inbreuk op artikel 1 van het Wetboek vennootschap (waarin de wettelijke specialiteit van een vennootschap vervat ligt) geen bepaling van openbare orde is, wat bij een overtreding ervan teneinde een fiscaal voordeel te realiseren tot gevolg zou hebben dat de verrichting niet tegenstelbaar is aan de belastingadministratie. Indien dit het geval zou zijn, zou de fiscus de ontvangen huur kunnen negeren en dientengevolge de kosten verwerpen, wat zou neerkomen op het verwerpen van het positieve verschil tussen de uitgaven en de inkomsten. In een aan het hof van beroep te Brussel voorgelegd geval had de belastingadministratie dit – weliswaar niet op basis van voormelde redenering – gedaan, maar dit werd door het hof als willekeurig beoordeeld²¹.

2.2 Bezoldiging in natura

De bevoegdheid om een bezoldiging in natura toe te kennen komt toe aan de algemene vergadering.

2.2.1 Algemeen

Bezoldigingen vormen aftrekbare beroepskosten krachtens artikel 52, 3° j° 195 WIB.

In zijn arrest van 13 november 2014 verwerpt het Hof van Cassatie de voorziening tegen het arrest van 23 oktober 2012 van het hof van beroep te Luik²². In dit arrest had het hof, na vastgesteld te hebben dat de betwiste kosten, verbonden aan het onroerend goed, vermeld waren in de fiscale bijlagen van de balans van de vennootschap en het daarmee overeenstemmend voordeel van alle aard, dat het voorwerp had uitgemaakt

9 D. De Groot, TFR, 287, p. 773; J. Van Dyck, Fiscooloog, 2005, 973, p. 2; C. Peeters, Fiscale Actualiteit, 2005, 10, p. 3; genuanceerd: K. Gheysen, TFR, 2008, 334, p. 85

10 Rb. Gent, 31 januari 2019, Rol.nr. 17/3178/A

11 Parl.St., Kamer, 054, 1428/022, p. 9

12 Artikel 1709 BW

13 Gent, 20 november 2018, Fiscale Actualiteit, 2018, 42/6; Antwerpen, 17 januari 2017, Fiscale Actualiteit, 2017, 3/3; Antwerpen, 3 november 2015, Fiscale Actualiteit, 2016, 26/8

14 Artikel 8 en 9 van het Vlaams woninghuurdecreet

15 Artikel 19, 3° a) cq. artikel 32, 5° W.Reg.

16 Artikel 10 van het Vlaams woninghuurdecreet

17 Artikel 161, 12°, b en c W.Reg.

18 Cass., 16 oktober 2009; Cass., 5 maart 1999

19 Gent, 20 november 2018, Fiscale Actualiteit, 2018, 42/6

20 Cass., 11 september 2014, FJF, 2015/20

21 Brussel, 11 januari 2018, Fiscooloog, 2018, 1567, p. 2

22 Cass., 13 november 2014, FJF, 2015/20

van een aanvullende fiche 281.20, door de bedrijfsleider werd aangegeven in zijn aangifte personenbelasting als voordeel van alle aard, besloten dat de kosten 'résult[er]ent de l'attribution d'un avantage de toute nature par la société à son gérant en contrepartie de son activité au sein de la société' en dat 'ces frais contribuent dès lors à la rémunération du dirigeant de la [défenderesse] au sens des articles 32, alinéa 2, 2°, et 31, alinéa 2, 2°'. Het Hof van Cassatie besluit dat: 'Par ces énonciations, l'arrêt répond, en les contredisant, aux conclusions d'appel du demandeur, qui dénonçait l'absence d'un lien de causalité nécessaire entre les frais litigieux et l'activité sociale de la défenderesse, et justifie légalement sa décision que ces frais sont déductibles des bénéfices de la défenderesse à titre de frais professionnels'. Ons hoogste rechtscollege verworpt hiermee het standpunt van de belastingadministratie dat het feit dat bepaalde kosten kaderen in de toekenning van een bezoldiging, niet met zich meebrengt dat deze kosten een noodzakelijk verband vertonen met de beroepswerkzaamheid. Het hof verwijst daarvoor uitdrukkelijk naar artikel 52, 3° en 195 WIB.

In zijn arrest van 14 oktober 2016 heeft het Hof van Cassatie verduidelijkt dat de belastingplichtige wel het bewijs moet leveren dat de bezoldigingen waarvan hij de aftrek vraagt, beantwoorden aan werkelijk geleverde prestaties. Het feit dat de bedrijfsleider op een voordeel werd belast, maakt niet dat de kosten automatisch aftrekbaar zijn²³.

De vraag stelt zich of artikel 52, 3° en 195 WIB niet als een (weerlegbaar) vermoeden moet gelezen worden dat de voorwaarden van artikel 49 WIB vervuld zijn²⁴. Het zou dan aan de belastingadministratie toekomen te bewijzen dat deze voorwaarden niet vervuld zijn. Het Hof van Cassatie heeft zich over dit specifieke punt volgens ons nog niet kunnen uitspreken. Het zou volgens ons interessant zijn deze vraag eens te verwerken in een cassatiemiddel.

Voor kosten van lusthuizen bepaalt de wet expliciet dat ze niet aftrekbaar zijn als beroepskost, tenzij o.a. wanneer ze in de belastbare bezoldigingen van de begunstigde personeelsleden zijn begrepen²⁵. Het hof van beroep te Gent heeft aan het Grondwettelijk Hof de vraag gesteld of dit geen discriminatie vormt met andere kosten, waarvoor het niet volstaat dat ze in de belastbare bezoldigingen begrepen zijn, opdat ze aftrek zouden zijn als beroepskost²⁶.

De hoven van beroep te Gent en Antwerpen blijven de kosten verwerpen, niet zozeer omdat niet bewezen werd dat de bedrijfsleiders prestaties heeft geleverd (wat in bepaalde gevallen moeilijk geloofwaardig kan worden), maar omdat niet aangetoond werd dat tegenover het specifieke voordeel (de ene looncomponent) prestaties stonden. Daarbij wordt dikwijls de vennootschap verweten geen loonpolitiek te hebben²⁷. Wanneer aanvaard wordt dat tegenover verschillende looncomponenten prestaties staan, dan is het volgens ons volkomen willekeurig om te oordelen dat tegenover één bepaalde andere looncomponent geen prestaties staan. Oordelen dat tegenover een loonsverhoging bijkomende prestaties moeten staan, vormt dan weer een verboden opportuniteitsbeoordeling.

2.2.2 Niet kosteloos toegestaan voordeel

Indien het voordeel niet kosteloos wordt toegestaan, mag het onder 1. forfaitair geraamde voordeel verminderd worden met de bijdrage van de verkrijger van dat voordeel²⁸. De vraag stelt zich of een bijdrage van de bedrijfsleider tot gevolg heeft dat er een huurovereenkomst ontstaat. Het komt ons voor dat dit niet het geval is. Het eigenlijke voorwerp van de rechtshandeling blijft de prestaties van de bedrijfsleider voor de vennootschap (en niet het genot van het onroerend goed, die enkel de tegenprestatie vormt voor de prestaties van de bedrijfsleider). Het onroerend goed wordt hier bovendien ter beschikking gesteld ingevolge een besluit van de algemene vergadering. Hoewel er discussie bestaat omtrent de juridische kwalificatie van een besluit, komt het ons voor dat dit een partijbeslissing (een éénzijdige rechtshandeling) betreft en geen overeenkomst. Het Vlaams Woninghuurdecreet lijkt ons dan ook niet van toepassing op de toekenning van een bezoldiging in natura door middel van het ter beschikking stellen van een onroerend goed en er ligt evenmin een ver-

plicht te registeren overeenkomst voor; zelfs niet wanneer de bedrijfsleider een bijdrage in het voordeel betaalt.

Een andere vraag is of deze bijdrage aangemerkt kan worden als een belastbaar inkomen in de zin van artikel 49 WIB. Voor de hoven van beroep te Gent en Antwerpen volstond een bijdrage (meestal gelijk aan het forfaitair geraamd voordeel) alvast niet opdat de kosten aftrekbaar zouden zijn²⁹. Het Hof van Cassatie heeft de voorziening tegen het arrest van het hof van beroep te Antwerpen verworpen³⁰. Het is niet duidelijk of het Hof van Cassatie daarmee van oordeel was dat de bijdrage in het voordeel geen belastbaar inkomen vormt (maar eerder als een vermindering van de kost moet worden aangemerkt), dan wel of ze op haar hiervoor aangehaalde rechtspraak – m.n. dat de intentionele voorwaarde vervuld is wanneer opbrengsten (en dus niet noodzakelijk winst) nagestreefd wordt³¹ – terugkomt. In het eerste geval zou daartegen ingebracht kunnen worden dat het boekhoudkundig verbod tot compensatie tot gevolg heeft dat de bijdrage wel degelijk als een opbrengst voor de vennootschap moet worden geboekt.

2.2.3 Concreet

Het is duidelijk dat de hoven van beroep te Gent en Antwerpen van oordeel zijn dat de kosten van een onroerend goed dat door een vennootschap ter beschikking gesteld wordt aan haar bedrijfsleider niet aftrekbaar als beroepskost zouden mogen zijn. We zien dat deze hoven dan ook systematisch de verwerping van deze kosten door de belastingadministratie aanvaarden en daarvoor telkens nieuwe motieven ontwikkelen, nadat een bepaald motief door het Hof van Cassatie werd verworpen. In hun arresten benadrukken deze hoven vooral het feitelijk karakter van het geschil, waardoor het geen sinecure is een voorziening in cassatie in te stellen. Het Hof van Cassatie mag immers niet in de beoordeling van de zaken zelf treden³². Volgens ons zouden zich op het vlak van de aftrekbaarheid van de kosten geen problemen mogen stellen in volgende twee gevallen:

1. Het onroerend goed wordt verhuurd tegen een marktconforme huurprijs aan de bedrijfsleider;
2. Het onroerend goed wordt ter beschikking gesteld als bezoldiging in natura en de algemene vergadering heeft de loonpolitiek (volledig loonpakket, waaronder de bezoldiging in natura) goedgekeurd en tegenover het loonpakket staan prestaties van de bedrijfsleider.

Het spreekt voor zich dat hoe beter het dossier opgesteld (gedocumenteerd) is, hoe groter de kans dat de kosten aanvaard worden. We zien evenwel dat bepaalde taxatiekantoren de kosten vrij systematisch verwerpen en daarin gevolgd worden door het buikgevoel van de rechters. Naar verluidt zou de belastingadministratie nu zelfs kosten verwerpen van onroerende goederen, waarvan de kosten in het verleden wel werden aanvaard. De belastingadministratie zou immers van oordeel zijn dat de aftrek van de kosten een rechtskwestie betreft, waarover geen akkoorden gesloten kunnen worden. De rechtbank van eerste aanleg te Brugge heeft deze werkwijze alvast niet aanvaard³³.

3. Andere

De fiscale wetgever heeft vennootschappen die hun onroerend goed ter beschikking stellen aan een bedrijfsleider op verschillende andere vlakken wel gevisieerd. Zo worden investeerders in vennootschappen waarin onroerende goederen zijn ondergebracht, waarvan de bedrijfsleider het gebruik heeft, uitgesloten voor de belastingvermindering voor de verwerving van aandelen van startende ondernemingen of van groei-bedrijven³⁴. Verder moet de netto boekwaarde van onroerend goederen waarvan bedrijfsleiders het gebruik hebben, geweerd worden bij de berekening van de aftrek voor risicokapitaal³⁵.

23 Cass., 14 oktober 2016, RABG, 2016/19, p. 1418

24 P. Salens, Aangifte vennootschapsbelasting 2018, Oud-Turnhout, Gompel & Svacina, 2018, p. 574-576

25 Artikel 53, 9° WIB

26 Gent, 10 april 2018, FJF, 2018/188

27 Gent, 27 maart 2018, Fiscooog, 2018, 1567, p. 2; Gent, 19 december 2017, Rolnr. 2016/AR/1445; Gent, 17 oktober 2017, FJF, 2017/284; Gent, 5 september 2017, Rolnr. 2015/AR/3337; Antwerpen, 28 maart 2017, Fiscale Actualiteit, 2017, 13/1; Fiscooog, 2017, 1516, p. 1; Antwerpen, 10 januari 2017, Fiscooog, 2017, 1504, p. 6

28 Artikel 18, §4 KB/WIB

29 Gent, 27 maart 2018, Fiscooog, 2018, 1567, p. 2; Antwerpen, 17 januari 2017, Fiscale Actualiteit, 2017, 3/3

30 Cass., 21 september 2018, Fiscale Actualiteit, 2018, 37/1; Fiscooog, 2018, 1582, p. 11

31 Zie voetnoot 18

32 Artikel 147, tweede lid GW

33 Rb. Brugge, 7 september 2016, TFR, 2018, 536, p. 183

34 Artikel 14526, §3, 5° en artikel 14527, §2, 7° WIB

35 Artikel 205ter, §2, 5° WIB

Wat heeft 2019 voor u in petto?

Peggy Criel, Yves Stox, Partena Professional

2019 belooft een spannend jaar te worden. Zal de minderheidsregering Michel II de arbeidsdeal nog kunnen realiseren? Dat is helemaal nog niet duidelijk. Daarom leggen we de focus op een aantal andere maatregelen en wijzigingen die wel al zijn genomen.

Bonus

A. De loonbonus cao 90

1. Nieuwe formulieren

De loonbonus kent een relatief strikte procedure. De werkgever moet de toetredingsakte en cao neerleggen bij de griffie van de Algemene Directie Collectieve Arbeidsbetrekkingen van de FOD WASO.

De modeldocumenten spelen daarbij een centrale rol. Die wijzigen lichtjes.

- Het gaat voornamelijk om de geldigheidsduur van het loonbonusplan: de datum van inwerkingtreding en einddatum worden netjes onderscheiden.
- Nieuw is ook de verklaring dat de onderneming niet is overgegaan tot een procedure van inlichting en raadpleging met betrekking tot het collectief ontslag met sluiting van de onderneming. Sinds 1 januari 2018 kon een werkgever in dat geval geen fiscaal en sociaal gunstige loonbonus cao 90 toekennen.

Alle cao's en toetredingsaktes die worden ondertekend vanaf 1 januari 2019 moeten opgesteld worden volgens het nieuwe model.

2. Een elektronische procedure

Vanaf 2019 kan de procedure ook elektronisch verlopen. De exacte datum is nog niet bekend. Daar komt heel wat IT-ontwikkeling bij kijken, zoals de elektronische ondertekening met de eID.

In een eerste fase zal de werkgever kunnen kiezen: een procedure op papier of een elektronische procedure. Op termijn zullen de papieren modellen wel verdwijnen.

Aan de slag

- Goed plannen blijft belangrijk. Loopt de referentieperiode van het loonbonusplan van januari tot december 2019, dan moet het plan uiterlijk op 30 april 2019 zijn neergelegd bij de FOD WASO.
- Gebruik de nieuwe modeldocumenten vanaf 1 januari 2019. De modeldocumenten zijn beschikbaar op de website van de FOD Arbeid: klik [hier](#). Voor een loonbonusplan ondertekend in 2018 kan het oude model nog worden toegepast, zelfs al wordt de loonbonus neergelegd in 2019.
- Check and double check. Een werkgever kreeg vorige keren geen opmerkingen over het bonusplan? Houd er rekening mee dat de controle door FOD Arbeid performanter zal worden in de toekomst. Besteed dus voldoende aandacht aan de opmaak.

B. De winstpremie

Met de winstpremie kan een werkgever op een relatief eenvoudige manier een deel van zijn winst toekennen aan zijn werknemers.

Deze premie vormt een niet aftrekbare kost in hoofde van de werkgever. Sinds 1 januari 2019 worden de berekeningsregels van de winstpremie verduidelijkt en aangepast. De verduidelijking en aanpassingen hebben met name betrekking op de berekening pro rata bij deeltijdse arbeid, bij de aanwerving, bij de schorsing en bij de beëindiging van de arbeidsovereenkomst. De formulering van de werknemersparticipatiewet voorziet voorheen slechts één expliciete berekening pro rata, namelijk bij een vrijwillige schorsing of bij de beëindiging van de arbeidsovereenkomst (behalve bij dringende reden).

Aan de slag

- U kunt zelf aan de slag met onze modeldocumenten. Die zijn beschikbaar op LegalSmart: klik [hier](#).

Grensoverschrijdende tewerkstelling binnen de EU: bewijs via het A1-formulier

In welke EU-lidstaat socialezekerheidsbijdragen moeten worden betaald is cruciaal in een grensoverschrijdende tewerkstellings-situatie. Europese aanwijzingsregels bepalen in welke lidstaat socialezekerheidsbijdragen moeten worden ingehouden en afgedragen. Bij een detachering zal enkel de uitzendstaat bevoegd zijn. De werknemer die werkzaamheden verricht in twee of meerdere lidstaten, zal maar in één lidstaat onderworpen zijn. Als bewijs is er het A1-formulier. Een andere EU-lidstaat mag geen bijdragen eisen. Dat is de bindende waarde van het A1-formulier.

België had in 2012 een antimisbruikbepaling ingevoerd om die bindende waarde van het A1-formulier in vraag te laten stellen door de sociale inspectie. Ook al kon een A1-formulier worden voorgelegd, toch kon de sociale inspectie RSZ-bijdragen claimen. Die antimisbruikbepaling kreeg het zwaar te verduren. Het Hof van Justitie was er helemaal niet over te spreken en België werd veroordeeld.¹ Met de "wet houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken" trekt België deze antimisbruikbepaling terug in. Toch krijgen fraudeurs geen vrij spel. Het Hof van Justitie oordeelde dat een rechter een A1-formulier buiten toepassing kan laten bij fraude.² De bindende waarde van het A1-formulier is niet absoluut. Een EU-lidstaat mag het A1-formulier naast zich neerleggen en toch socialezekerheidsbijdragen innen als blijkt dat tijdens de aanvraagprocedure de werkgever de feiten opzettelijk foutief heeft voorgesteld of relevante informatie opzettelijk heeft achtergehouden.

Het A1-formulier blijft niettemin een must. Niet alleen moeten inspectiediensten het opzettelijk foutief inlichten of nalaten bewijzen. Volgens het Hof van Justitie moet de werkgever ook de kans krijgen om voor een rechter aan te tonen dat er geen sprake is van fraude.

Aan de slag

- De bindende waarde van het A1-formulier wordt niet ondermijnd. Het blijft dus belangrijk om het A1-formulier aan te vragen.
- Bereidt u goed voor en schat de toekomstige tewerkstellings-

¹ Hof van Justitie, 11 juli 2018, C-356/15, *Europese Commissie t. België*.

² Hof van Justitie, 6 februari 2018, C-359/16, *Altun*.

situatie realistisch in. In welke landen gaat de werknemer werken? Een detachering blijkt misschien een gelijktijdige tewerkstelling te zijn? Welke band zal de werknemer hebben met de ontvangende onderneming? Misschien stemt een lokale arbeidsovereenkomst beter overeen met de realiteit dan een detachering.

- Maak de werknemer ook bewust van de impact van bepaalde keuzes in het privéleven. Even bijklussen, hoe onschuldig ook, of verhuizen kan alle kaarten door elkaar schudden.
- Naarmate het aantal internationale werknemers groeit, wordt het belangrijker om steekproefsgewijs te controleren of het A1-formulier overeenstemt met de reële tewerkstellingssituatie.

Mobiliteit

Mobiliteit blijft een hot item in 2019. De mobiliteitsvergoeding (cash for car) kent na één jaar – al bij al een eerder bescheiden succes – en het mobiliteitsbudget staat in de steigers. Eén nieuwe verplichting is misschien een verrassing: het bedrijfswagenattest.

A. Het bedrijfswagenattest

De invoering van de mobiliteitsvergoeding in 2018 zorgt nu voor een nieuwe verplichting als de werkgever een bedrijfswagen toekent of een mobiliteitsvergoeding betaalt aan de werknemers. Bij het einde van de arbeidsovereenkomst moet de werkgever aan die werknemers een bedrijfswagenattest afleveren. Het bedrijfswagenattest is verplicht sinds 6 januari 2019.

1. Waarom?

De bedoeling is dat de werknemer bij wijziging van werkgever de mobiliteitsvergoeding kan meenemen. Dat rugzakje geldt ook om de bedrijfswagen bij een vorige werkgever om te zetten in een mobiliteitsvergoeding bij een nieuwe werkgever. Het bedrijfswagenattest moet dat mogelijk maken.

2. Sinds wanneer?

Elke werkgever moet sinds 6 januari 2019 een bedrijfswagenattest afleveren wanneer de arbeidsovereenkomst eindigt.

3. Voor welke werknemers?

De werkgever moet het bedrijfswagenattest enkel afleveren aan de werknemers met een bedrijfswagen of de werknemers die een mobiliteitsvergoeding ontvangen.

4. Voor hoe lang?

Mogelijks is het bedrijfswagenattest een korte levensduur beschooren. Met de alineëring van de mobiliteitsvergoeding en het mobiliteitsbudget verliest het bedrijfswagenattest zijn nut.

Aan de slag

Gebruik hiervoor het Partena modeldocument. Download het hier.

B. Het mobiliteitsbudget: vanaf 1 maart 2019

Het mobiliteitsbudget staat gepland voor 1 maart 2019. Deze maatregel zal bestaan naast de mobiliteitsvergoeding (cash for

car). Het is geen verplichting. De werkgever is vrij om het systeem al dan niet in te voeren binnen de onderneming.

1. Hoeveel bedraagt het mobiliteitsbudget

Het mobiliteitsbudget wordt ook voor elke individuele werknemer berekend, maar op basis van de totale jaarlijkse kostprijs van de bedrijfswagen (*total cost of ownership*). Het gaat dus om veel meer dan alleen de waarde van de wagen zelf, reken ook de (para)fiscale lasten en de reële kosten voor bijvoorbeeld financiering en benzine mee. Deze kostprijs wisselt dus van wagen tot wagen, van werknemer tot werknemer, van onderneming tot onderneming.

De mobiliteitsvergoeding wordt voor elke individuele werknemer berekend aan de hand van de cataloguswaarde van de bedrijfswagen (verhoogd met een forfait voor de tankkaart).

2. Door welke werkgevers, voor welke werknemers?

De werkgever moet reeds gedurende minstens 36 maanden bedrijfswagens ter beschikking stellen van een of meer werknemers. Voor jonge ondernemingen zijn bijzondere bepalingen voorzien.

De individuele werknemer moet gedurende minstens 12 maanden in de loop van de laatste 36 maanden én in de 3 maanden voorafgaand aan de toekenning van het mobiliteitsbudget de beschikking hebben gehad over een bedrijfswagen. Het mobiliteitsbudget geldt ook voor de werknemers die in aanmerking komen voor een bedrijfswagen, dit wil zeggen de werknemers die deel uitmaken van een functiecategorie waarvoor het bij de werkgever geldende bedrijfswagenbeleid in een bedrijfswagen voorziet.

3. Drie budgetpijlers

Met het mobiliteitsbudget kunnen werknemers naast een kleinere wagen – dat is toch het uitgangspunt – alternatieve en duurzame vervoersmiddelen kopen zoals een abonnement op het openbaar vervoer, fiets, deelauto of huisvestingskosten om dichterbij het werk te wonen. Het geld dat overblijft, wordt uitbetaald. Er zijn dus drie budgetpijlers. Elke budgetpijler wordt fiscaal en sociaal anders behandeld. Op die manier wil de regering de mobiliteit van de werknemers aansturen.

- Voor de 1e pijler (de werknemer kiest voor een minder vervuillende wagen) blijft de huidige fiscale en sociale behandeling van bedrijfswagens gelden.
- De 2e pijler heeft betrekking op verschillende duurzame vervoersmiddelen. Die alternatieven worden sterk aangemoedigd. Er zijn gewoonweg geen socialezekerheidsbijdragen of belastingen verschuldigd op de bedragen die in de 2e pijler worden uitgegeven.
- Wanneer er op het einde van het jaar een saldo overblijft, zal dat in cash aan de werknemer worden uitbetaald. Omdat het de bedoeling is van de regering om de 2e pijler aan te moedigen, zal de 3e pijler worden onderworpen aan een bijzondere bijdrage van 38,07%.

Aan de slag

- Bereidt u voor om het mobiliteitsbudget met een boekhoudkundige rekenoefening. Bepaal per werknemer de *total cost of ownership* van de wagen die hem of haar ter beschikking wordt gesteld. Zo kunt u als onderneming snel starten op 1 maart 2019.

Pensioen

A. Aanvullende pensioenen

1. Onmiddellijke aansluiting en verworvenheid van reserves
Vanaf 1 januari 2019 wordt een eventuele aansluitingsleeftijd en verwervingsperiode binnen aanvullende pensioenstelsels afgeschaft.

Dat betekent twee dingen:

1. Werknemers die tot een personeelscategorie behoren waarvoor een pensioentoezegging is ingesteld moeten aansluiten bij de indiensttreding.
2. Werknemers verwerven onmiddellijk aanvullende pensioenrechten.

De Wet op de Aanvullende Pensioenen bepaalde voorheen dat het pensioenreglement kan voorzien dat:

- werknemers pas op de leeftijd van 25 jaar worden aangesloten bij het pensioenstelsel;
- de reserves die de werkgever financiert pas na één jaar verworven zijn. Wie de onderneming vroeger verlaat, verloor deze pensioenreserves. (Reserves gefinancierd door de werknemers waren en blijven sowieso verworven.)

2. Geen overdracht van kleine reserves naar nieuwe pensioeninstelling

Aangesloten werknemers hebben niet langer de keuze om de verworven reserves over te dragen naar een andere pensioeninstelling als de verworven reserves op het moment van uittreding lager zijn dan of gelijk zijn aan 150 EUR (te indexeren), tenzij dit anders wordt voorzien in het pensioenreglement of de pensioenovereenkomst.

Wordt die keuze niet geboden, dan moet de kennisgevingsprocedure bij uittreding niet worden gevolgd en blijven de verworven reserves behouden in de pensioeninstelling. Een overlijdensdek-

king is voor hen niet verplicht, tenzij het pensioenreglement automatisch in een overlijdensdekking voor slapers voorziet.

Aan de slag

- Controleer of alle nieuwe werknemers, ook zij die al in dienst waren voor 1 januari 2019 en tot een personeelscategorie behoren waarvoor een pensioentoezegging is ingesteld, worden doorgegeven aan de pensioeninstelling (verzekeraar of pensioenfonds).
- Sinds 1 januari 2019 bouwen alle werknemers (die de aansluitingsvoorwaarden vervullen) verworven rechten op, ongeacht hun leeftijd of periode van aansluiting. Pas dus eventueel tegenstrijdige bepalingen in het pensioenreglement aan.
- Herbekijk de regels in het pensioenreglement bij uitdiensttreding en pas de HR-communicatie naar werknemers aan.

B. Het vrij aanvullend pensioen voor werknemers (VAPW): vanaf 27 maart 2019

Het vrij aanvullend pensioen voor werknemers (VAPW) werd al aangekondigd in het Zomerakkoord van 2017.

Het vrij aanvullend pensioen moet een oplossing bieden voor werknemers die geen of weinig aanvullend pensioen opbouwen. Het vrij aanvullend pensioen moet hen toelaten om op eigen initiatief dat wel te doen. De werknemer kiest is vrij om te kiezen maar wordt wel fiscaal gestimuleerd.

De werkgever moet zelf geen pensioenbijdragen financieren. Hij staat wel in voor de praktische kant en moet de pensioenbijdragen inhouden en doorstorten aan de pensioeninstelling. Dit is voor de werkgever geen vrije keuze.

3 De wet tot instelling van een vrij aanvullend pensioen voor werknemers (...) is op 27 december 2018 verschenen in het Belgisch Staatsblad. De maatregel treedt in werking 3 maanden na publicatie. Dat is dus op 27 maart 2019.

Nieuwe uitgaven

in de reeks Beroepsvereniging voor Boekhoudkundige Beroepen (BBB)

Marc Gielis

Werking en fiscale optimalisatie van de vennootschap

Gompel&Svacina uitgevers | €35,00 | ISBN 978 94 6371 107 4 | 255 blz. | Reeks BBB nr. 39

Naast het verlagen van de fiscale druk zijn er ook andere redenen om een vennootschap te overwegen. Denken we maar aan het organiseren van een samenwerking (associatie) of het beperken van het aansprakelijkheidsrisico. Verder is het dan ook maar de vraag of het wenselijk is de gelden in de vennootschap bewust op te bouwen. Daarom is het de kunst op regelmatige basis toch even te bekijken welke mogelijkheden er zijn om de vennootschap wat lichter te maken. Of misschien juist niet?

De afgelopen jaren is de fiscaliteit hieromtrent aanzienlijk gewijzigd, wat maakt dat de wisselwerking tussen de privésituatie en de vennootschap de nodige aandacht vraagt. Dit praktische boek zet de grote principes uiteen omtrent de werking van de vennootschap en de subtiele wisselwerking met de situatie als natuurlijke persoon. Bijkomend wordt aandacht besteed aan de gewijzigde wetgeving inzake het huwelijksvermogens- en erfrecht, die van belang kan zijn bij de oprichting van een vennootschap.

Stefan Ruysschaert & Bart Buelens

Zaken doen met het buitenland

Intracommunautaire handel, uitvoer-invoer en driehoeksverkeer

Gompel&Svacina uitgevers | €39,60 | ISBN 978 94 6371 091 6 | 264 blz. | Reeks BBB nr. 38

Zaken doen met het buitenland brengt heel wat btw-verplichtingen met zich mee. Dit boek behandelt aan de hand van voorbeelden de meest in de praktijk voorkomende transacties met het buitenland. Het gaat hierbij in de eerste plaats om het intracommunautaire handelsverkeer van gewone goederen, maar ook de invoer en uitvoer komen aan bod.

In het kader van het zaken doen met het buitenland blijkt de contractuele relatie van het vervoer van belang te zijn. Dit is van belang bij het bewijs van de vrijstelling bij intracommunautaire leveringen en uitvoer en in het kader van verkopen op afstand, maar ook bij (vereenvoudigd) driehoeksverkeer en andere vormen van kettingverkoop, zoals bij intracommunautaire leveringen met installatie of montage.

Bestellen?

Rechtstreeks online: www.gompel-svacina.eu of via info@gompel-svacina.eu

Planning BBB-avondseminaries 2019

Seminaries vangen steeds aan om 19u15

Onderwerp	Spreeker	Affligem-Essene (1*)	Kortrijk (2*)	Gent (3*)	Brugge (4*)	Edegem (5*)	Houthalen (6*)	Leuven (7*)
De nieuwe B.V. oprichting en werking	Kristof Maresceau	21/01/2019	22/01/2019	23/01/2019	24/01/2019	28/01/2019	29/01/2019	30/01/2019
Hoe de professionele vennootschap verder optimaliseren, met aftoetsing van het zomerkakkoord en andere nieuwe spelregels (+ boek)	Marc Gielis	4/02/2019	5/02/2019	13/02/2019	31/01/2019	11/02/2019	12/02/2019	6/02/2019
Personenbelasting, Vennootschapsbelasting en Btw, gezien door de rechterlijke bril	Frank Vanbiervliet	18/02/2019	19/02/2019	20/02/2019	21/02/2019	25/02/2019	26/02/2019	27/02/2019
Btw update	Eddy Soenen	11/03/2019	19/03/2019	13/03/2019	14/03/2019	18/03/2019	12/03/2019	20/03/2019
Verschil tussen trouwen en samenwonen op juridisch, fiscaal en sociaal vlak	Bart Chiau	25/03/2019	26/03/2019	3/04/2019	28/03/2019	1/04/2019	2/04/2019	27/03/2019
Publicitaire events, gratis handelingen, vouchers en andere bonnen : btw-gevolgen (+ boek)	Stefan Ruyschaert	29/04/2019	30/04/2019	24/04/2019	25/04/2019	6/05/2019	7/05/2019	8/05/2019
Update Vennootschapsbelasting (+ boek)	Philippe Salens	13/05/2019	28/05/2018	15/05/2019	16/05/2019	20/05/2019	14/05/2018	5/06/2019
Update personenbelasting (+ boek)	Filip Vandenberghe	27/05/2019	4/06/2018	22/05/2019	23/05/2019	3/06/2019	21/05/2018	29/05/2019
De nieuwe vennootschapswet - omvorming van bestaande vennootschappen	Wim Goossens	2/09/2019	3/09/2019	4/09/2019	5/09/2019	9/09/2019	10/09/2019	11/09/2019
Tweedepijlerpensioenen voor zelfstandigen: capita selecta & actualia.	Paul Van Eesbeeck	16/09/2019	17/09/2019	18/09/2019	19/09/2019	23/09/2019	24/09/2019	25/09/2019
De meest gemaakte Btw-fouten-Hoe recht zetten & voorkomen	Tim Van Sant	30/09/2019	1/10/2019	2/10/2019	3/10/2019	21/10/2019	22/10/2019	23/10/2019
Contracten onder de loep	Ludo Ockier	4/11/2019	5/11/2019	6/11/2019	7/11/2019	18/11/2019	12/11/2019	13/11/2019
Praktische tips bij het invullen van de jaarrekening, VKT en micro	Patrick Valckx	9/12/2019	26/11/2019	11/12/2019	28/11/2019	2/12/2019	17/12/2019	4/12/2019
Fiscale optimalisatie met uw vennootschap vanaf 2020 (concrete invulling i.f.v. actualiteit eind 2019)	Filip Mees	25/11/2019	10/12/2019	27/11/2019	12/12/2019	16/12/2019	3/12/2019	18/12/2019

(1*) De Montil - Moortelstraat 8 te 1790 Affligem-Essene

(2*) VIVES-Campus Kortrijk -Doorniksesteenweg 145 te 8500 Kortrijk

(3*) Vormingscentrum Guislain vzw - Jozef Guislainstraat 43 te 9000 Gent

(4*) VIVES- Campus Brugge - Xaverianenstraat 10 te 8200 Brugge (GPS Koningin Astridlaan ingeven)

(5*) Congrescentrum Ter Elst - Kattenbroek 1 te 2650 Edegem

(6*) De Barrier, Grote Baan 9 te 3530 Houthalen

(7*) Brabantthal - zaal Terra, Brabantlaan 1 te 3001 Leuven

- Het lidgeld voor het jaar 2019 bedraagt 325,00 € (excl. 21 % Btw) voor de gewone leden en 225,00 € (excl. 21 % Btw voor de stagiairs, alles inclusief (seminaries, syllabi, boeken en drankje tijdens de pauze).
- Het lidgeld komt niet in aanmerking voor de KMO portefeuille.
- De seminars kunnen ook gevolgd worden door niet-leden tegen de prijs van 175,00 € (vrij van Btw). De éénmalige seminarie-inschrijvingen komen wel in aanmerking voor de KMO portefeuille.

FID-MANAGER

BESPAAR TIJD EN GELD

FID-MANAGER IS DÉ BEHEEROPLOSSING VOOR
BOEKHOUD- EN ACCOUNTANTSKANTOREN

www.fid-manager.be